

A KFU ÓVÓHELY

Horváth Tibor mk. őrnagy, főiskolai docens
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, tudományos főmunkatárs

A volt szovjet hadsereg fegyverarzenálja területén több olyan technikai eszköz is szerepel, amelyek létezéséről, technikai paramétereiről, kevesen és csak vajmi keveset tudunk.

Engem mint műszaki tisztet és mint erődítő mérnököt természetesen elsősorban az erődítési építmények és azok "királyai", az óvóhelyek foglalkoztatnak. Azon kevés jelenleg is aktív műszaki katonának van szerencsém tudni magam, akik a Kalinyingrádi Hadmérnökképző Intézet padjaiból kerültek ki. Az Intézet tanmenete alapján nemcsak azok a csapaterődítési építmények kerültek megtárgyalásra, melyek a Magyar Honvédség csapatainál fellelhetők voltak, hanem azok is amelyeket a Magyar Néphadseregben nem rendszeresítettek, illetve még kísérleti stádiumban voltak. Ezen csapaterődítési építmények bemutatása, illetve ismeretének közkincsé tétele a célom e cikksorozat megkezdésével.

Az első óvóhely amelyet szeretnék bemutatni, az a KFU megnevezést kapta. Ennek a rövidítésnek szó szerinti fordítása annyit tesz: "**R**agasztott **F**urnér **Ó**vóhely".

Közismert a világ valamennyi "fortifikátora" számára az a feladat, ahol is az erődítési építmények kiépítésére, illetve a terep hatékony erődítési berendezésére fordított idő minimumra való csökkentése az elérendő cél.

Ezt a feladatot többféleképpen lehet megoldani. Többek között lehet gépesítéssel, vagy "csak" részleges kiépítéssel, vagy - amelyről az alábbiakban szó lesz- különböző technikai-, szerkezeti megoldások segítségével az erődítésre fordított idő jelentősen lecsökkenthető.

A **KFU** típusú óvóhely megalkotóit is az a szempont vezérelte elsősorban, hogy olyan nagy védőképességű építményt alakítsanak ki, amely szerkezetét rövid idő alatt

össze lehet építeni, mégis megfeleljen az óvóhelyekkel szemben támasztott nagyon szigorú követelményeknek.

Az építmény szerkezeti elemeinek anyagát olyan számvetéssel választották meg, hogy a szállítás és az építés szempontjából könnyű legyen, viszont ellenálljon a védőrétegtől kapott statikus, illetve az esetleges dinamikus terheléseknek is. A kísérletek, valamint a gyakorlatok is igazolták a számításokat, mivel a kiválasztott ragasztott furnér lemez a vele szemben támasztott követelményeknek megfelelt.

Az óvóhely egy 4,3 m hosszú főhelységből és egy 1,5 m széles bejárati részből épül fel. A főhelység - úgy mint az egész építmény- kör keresztmetszetű, és három különböző átmérőjű, de közel azonos szélességű gyűrűből áll. Ezen három gyűrű működése és egymáshoz való viszonya egyszerű, közismert a polgári életből is. Talán sokan ismerik azt a fajta turista poharat, amelyik különböző átmérőjű gyűrűkből áll, ezeket széthúzva egy poharat, összetolva pedig egy könnyen elhelyezhető kis hengert kapunk. Az építmény főhelységének építése során ezt a műszaki megoldást használjuk, csak azzal a különbséggel, hogy míg a turistapohár esetében függőlegesen, addig az óvóhely esetében pedig vízszintesen húzzuk szét a gyűrűket. A gyakorlatban ez a főhelység építési technológia nagymértékben lecsökkenti az óvóhely szerkezetének összeszerelésére fordított időt. A főhelység "megépítése" után a bejárati rész összeállítása a következő feladat. Az építmény helységeibe függőlegesen elhelyezett járaton keresztül juthatunk le, létra segítségével. (1. számú ábra) Az előteret a főhelységtől egy hermetikusan záródó védőajtó választja el. Az ajtón belépve balra került elhelyezésre a vegyes-tüzelésű kályha. Az építmény végében van lehetőség a szűrő - szellőző berendezés felszerelésére, beépítésére. A főhelység falán biztosított 3 készlet ágycső elhelyezése a személyi álmány pihentetése céljából.

A KFU óvóhely méltán nyerte el az erődítmény építő mérnökök szimpátiáját. A kis súly, a könnyű szállíthatóság, a szerkezet gyors összeszerelhetősége, a furnér lemez "melegsége" mind - mind olyan tulajdonság, amely a telepítés és használat során nagy jelentőséggel bír.

